

INFORMACJE BIURA MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ NA TEMAT FUNKCJONOWANIA PODSTAWOWYCH RYNKÓW ROLNYCH, PRAC ZARZĄDU I NOWYCH AKTÓW PRAWNYCH

DANE OPRACOWANO NA DZIEŃ 07.10.2016 r.

RYNEK ZBÓŻ – WRZESIEŃ 2016 r.

Według szacunku GUS powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2016 r. wyniosła 7,7 mln ha (w 2015 r. – 7,5 mln ha). Ogółem zbiory zbóż oszacowano na poziomie 29,9 mln ton, o 1,9 mln t (o 7%) więcej niż w poprzednim roku. Mniejsze były zbiory pszenicy (o 4%) i pszenżyta (o 13%). Zbiory pozostałych zbóż były większe niż rok wcześniej. Średni plon zbóż oceniono na 3,87 t/ha, tj. o 4% powyżej ubiegłorocznego. Niestety, z powodu nawracających opadów deszczu podczas żniw, tegoroczne ziarno ma na ogół gorsze parametry biochemiczne niż ze zbiorów w 2015 r.

Krajowe ceny skupu zbóż		Cena zł/t [netto]
Zboża paszowe	Pszenica	589-615
	Żyto	459-495
	Jęczmień	511-522
	Owies	471-487
	Pszenżyto	521-538
	Kukurydza	584-649
Zboża konsumpcyjne	Pszenica	618-629
	Żyto	495-512
	Jęczmień	486-513
	Owies	511-523
Średnie ceny na małopolskich targowiskach [zł/t]	Pszenica	643-689
	Żyto	600-675
	Jęczmień	591-658
	Pszenżyto	600-750
	Owies	525-624
Kukurydza	833-875	

Źródło: MRIRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Na rynku krajowym, po niewielkich wzrostach w połowie września br., w przedostatnim tygodniu miesiąca ceny zakupu zbóż podstawowych (oprócz jęczmienia paszowego) uległy obniżeniu. Zboża były też tańsze w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. Niskie ceny nie zachęcają rolników do sprzedaży ziarna. Umiarkowane jest też zapotrzebowanie ze strony przetwórców – większość wytwórni pasz i młynów posiada zapasy ziarna na kilka tygodni i kupuje ziarno na bieżąco, ale po niskich cenach, a także realizuje wcześniej zawarte kontrakty.

W dniach 19–25 września 2016 r. zakłady zbożowe monitorowane przez ZSRIR MRiRW za pszenicę konsumpcyjną płaciły średnio 624 zł/t (o 7% mniej niż w analogicznym okresie ub.r.). Krajowa cena pszenicy konsumpcyjnej była zbliżona do średniej unijnej, ale o 10% niższa niż w Niemczech i we Francji. Jednocześnie pszenica w Polsce była o 4% droższa niż w Czechach, o 9% droższa niż na Węgrzech i o 15% droższa niż na Słowacji.

Przeciętna cena zakupu żyta konsumpcyjnego wynosiła 510 zł/t wobec 512 zł/t tydzień wcześniej. Cena ta była wyższa o 4% w relacji m/m, ale o 2% niższa niż r/r.

Jęczmień paszowy skupowano średnio po 522 zł/t, tj. o 2% drożej niż przed miesiącem, jednak była to cena o 10% niższa w relacji r/r. Krajowa cena jęczmienia była o 8% niższa od średniej unijnej oraz o 12% niższa niż w Niemczech, ale o 26% wyższa niż na Słowacji.

Podaż kukurydzy z nowych zbiorów wywiera presję na spadek cen. Bezdeszczowe i wręcz upalne dwie dekady września spowodowały, że kukurydza na ziarno w szybkim tempie zaczęła dosychać na polu. Zbierane ziarno jest suche (25-26% wilgotności), a osiągnięcie plony wysokie (8-13 t/ha). Tymczasem wytwórnie pasz są głównie zainteresowane zakupem kukurydzy mokrej (30% wilgotności). Przeciętna krajowa cena kukurydzy w dniach 19–25.09.2016 r. ukształtowała się na poziomie 584 zł/t, czyli była niższa o 9% w relacji t/t, 12% m/m i 7% r/r. W Polsce za kukurydżę płacono o 11% mniej niż średnio w UE i o 20% mniej niż w Niemczech, ale o 8% więcej niż na Węgrzech.

Notowania cen targowiskowych w Małopolsce		
	cena min. [zł/dt]	cena max. [zł/dt]
Pszenica	52,00 (Proszowice)	80,00 (Stary Sącz)
Żyto	60,00 (Zakliczyn)	70,00 (Szczucin)
Jęczmień	49,00 (Proszowice)	76,00 (Stary Sącz)
Owies	45,00 (Wolobrom)	72,00 (Stary Sącz)
Kukurydza	70,00 (Krzeszowice)	90,00 (Sucha B.)

Źródło: MRIRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, MODR Karniowice

RYNEK TRZODY CHLEWNEJ, ŻYWCA WOŁOWEGO I DROBIU – WRZESIEŃ 2016 r.

Na rynku krajowym od początku września br. obserwowany jest powolny wzrost cen zakupu trzody chlewnej. Z danych ZSRIR MRiRW dniach 19–25.09.2016 r. zakłady mięsne kupowały żywiec wieprzowy przeciętnie po 5,50 zł/kg – to o 4% drożej niż przed miesiącem, i o 18,5% więcej od ceny w analogicznym okresie 2015 r.

Według KE, w Polsce cena żywca wieprzowego klasy E kształtowała się na poziomie 169,05 EUR/100 kg MPS. Niższe niż w Polsce ceny świń rzeźnych tej klasy odnotowano m.in. w: Belgii, Danii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Hisz-

Ceny na małopolskich targowiskach:	
Prosięta ok. 20 kg [w zł/szt.]	
Łącko	210 - 230
Nowy Targ	220 - 233
Proszowice	185
Zakliczyn	165 - 175

panii i we Francji. Średnio w UE cena zakupu świń rzeźnych klasy E wyniosła 167,94 EUR/100 kg i była wyższa o 14% w porównaniu z notowaniem sprzed roku. Ceny żywca wieprzowego wzrosły w większości krajów UE, nieznaczne spadki (0,2%–0,7%) notowano jedynie w Hiszpanii, Bułgarii, na Łotwie i w Wielkiej Brytanii.

Redukcja krajowego poglobia prosiąt sprawiła, że od lutego br. utrzymuje się wzrostowa tendencja cen prosiąt na targowiskach.

W przedostatnim tygodniu września br. za 1 prosię płacono przeciętnie 171 zł – o 2% więcej niż przed miesiącem, a w relacji r/r cena była o 14% wyższa (w porównywalnym okresie 2015 r. za 1 prosię płacono przeciętnie 149 zł).

W drugiej dekadzie września na rynku krajowym odnotowano spadek cen bydła wynikający głównie ze zwiększonej podaży (część hodowców kończy już pastwiskowanie zwierząt). Przeciętna

Średnie ceny (netto) zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w g w.ż. [zł/kg]	w kraju	
	w kraju	w makroregionie południowym
byki 12-24 m-ce	7,10 - 7,16	7,18 - 7,25
byki > 24 m-cy	7,06 - 7,13	7,14 - 7,23
jałówki > 12 m-cy	6,34 - 6,29	6,34 - 6,41
krowy	4,54 - 4,60	4,58 - 4,62

na cena zakupu żywca wołowego wyniosła 6,15 zł/kg. Pod koniec września najwyższa cena za byki w wadze poubojowej to 13,20 zł netto/kg, a najniższa to 12,20 zł netto/kg. Za byki wadze żywej ubojnie płacili maksymalnie 7,50 zł netto/kg, a minimalnie 6,40 zł netto/kg. Z kolei za krowy zakłady płacili maksymalnie 10,80 zł/kg. Stawki za zwierzęta skupowane w wadze żywej zatrzymują się na poziomie 5,10 zł/kg (ceny netto).

We wrześniu utrzymywał się spadkowy trend na rynku drobiu. Zakłady drobiarskie płaciły za kurczęta brojlery przeciętnie po 3,37 zł/kg – to 5% taniej niż przed miesiącem. W dniach 19–25 września za indyki w skupie płacono średnio 4,85 zł/kg. Cena nie zmieniła się w relacji m/m, jednak była o 16% niższa niż rok wcześniej. Co więcej, właśnie we wrześniu średnia cena skupu indorów po raz pierwszy od stycznia 2011 r. spadła poniżej 5 zł/kg.

Krajowe ceny bydła w handlu targowiskowym [zł/kg]	
cielęta 60-100 kg	8,00 - 14,00
młode bydło opasowe	6,30 - 7,50
krowy wybrakowane	3,30 - 4,35

Pomimo relatywnie niskich cen skupu, produkcja mięsa drobiowego nadal jest opłacalna. Polskie mięso drobiowe staje się coraz bardziej popularne zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Z danych GUS wynika, że w 2015 r. przeciętne miesięczne spożycie drobiu w polskim gospodarstwie domowym wyniosło 1,53 kg/os. i systematycznie wzrasta. Popyt wewnętrzny na mięso drobiowe wspierany jest również przez wyższe ceny mięsa wieprzowego.

Klasa półtuszy wieprzowych wg SEUROP	Skup świń rzeźnych cena zakupu wg wagi żywej [w zł/kg]	
	POLSKA	REGION POŁUDNIOWO-WSCHODNI
S	5,27 - 5,45	5,25 - 5,47
E	5,21 - 5,39	5,17 - 5,39
U	4,95 - 5,10	4,90 - 5,10
R	4,65 - 4,82	4,51 - 4,37
O	4,14 - 4,46	3,83 - 4,09
P	3,54 - 3,71	3,51 - 4,45

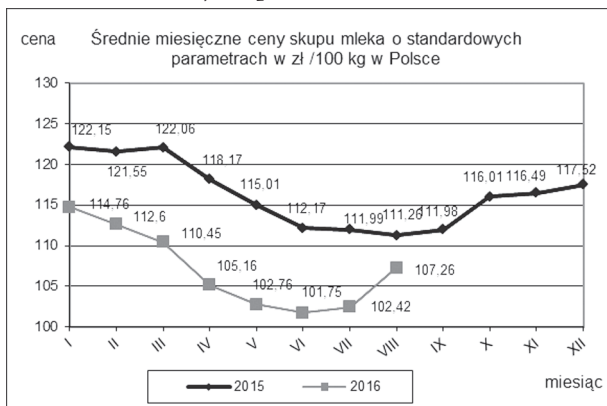
Źródło: MRiRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Źródło: MRiRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

RYNEK MLEKA – WRZESIEŃ 2016 r.

Po dwóch bardzo trudnych latach, sytuacja w sektorze mleczarskim stopniowo się poprawia. Międzynarodowe indeksy cen produktów mlecznych od kilku miesięcy rosną, a w efekcie mleczarnie są skłonne skupować więcej mleka i płacić za nie wyższe ceny. W ślad za trendami na świecie poprawia się również sytuacja w Polsce. Według GUS średnia krajowa **cena skupu mleka surowego** w sierpniu wyniosła 104,88 zł/hl – to wciąż mniej niż rok wcześniej (o 2,7%), ale o 3,6 zł więcej niż przed miesiącem.

Źródło: MRIRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynekowej

Najwyższe ceny w sierpniu br. uzyskiwali hodowcy z woj.: podlaskiego (112,69 zł/1 hl), warmińsko-mazurskiego (107,48 zł/1 hl) oraz zachodniopomorskiego (106,56 zł/1 hl). Pomimo wyższych cen mleka wielu rolników pozostaje poniżej granicy opłacalności produkcji. W wielu rejonach kraju cena pozostawała poniżej 100 zł/1 hl, tj. w woj. łódzkiej (95,56 zł/1 hl), w świętokrzyskiej (97,30 zł/1 hl), w kujawsko-pomorskiej (99,49 zł/1 hl), a także w Małopolsce (99,89 zł/1 hl).

Wg ekspertów przyczyną wzrostu cen mleka nie są do końca jasne. Może to być chwilowy, lokalny brak surowca. Możliwe jest też, że bardzo niskie poziomy cen zaczęły się przekładać na produkcję w kluczowych regionach świata (m.in. UE, Stany Zjednoczone, Nowa Zelandia, Australia, Argentyna), która w ostatnich miesiącach albo pozostaje na stabilnym poziomie, albo nawet została ograniczona. Tymczasem rośnie popyt na produkty mleczne – głównie za sprawą Chin, najważniejszego światowego importera, ale też innych regionów, gdzie niższe ceny produktów mlecznych zachęciły do ich zakupów.

Trudno też przewidzieć, czy wzrostowy trend utrzyma się w kolejnych miesiącach. Aktualnie na rynku brakuje równowagi – spółdzielnie mleczarskie zachęcają swoich członków do wzmożonej produkcji, z drugiej strony działania ARR i UE mają doprowadzić do ograniczenia dostaw w zamian za unijne wsparcie.

RYNEK OWOCÓW I WARZYW – WRZESIEŃ 2016 r.

Wg wstępnego szacunku GUS tegoroczne zbiory owoców z drzew wyniosą ok. 4 mln t tj. o ok. 12% więcej od ubiegłorocznych. Zbiory jabłek mogą wynieść ponad 3,5 mln ton – ok. 12-15% więcej. Produkcję gruszek i śliwek ocenia się na poziomie o ok. 15% wyższym, czereśni o ok. 11%, wiśni o blisko 10% więcej – pomimo tego, że z przyczyn ekonomicznych nie wszystkie owoce zostały zebrane. Przewiduje się, że łączne zbiory pozostałych gatunków owoców z drzew będą zbliżone do ubiegłorocznych i wyniosą blisko 21 tys. t.

Owoce krajowe	Ceny hurtowe na rynkach krajowych	Ceny targowiskowe w Małopolsce
	[zł za kg]	
gruszki	1,00 - 4,50	2,00 - 4,00
jabłka	0,75 - 2,50	1,00 - 2,50
maliny	7,00 - 18,00	10,00 - 14,00
śliwki	0,90 - 3,50	1,70 - 4,00

Źródło: MRIRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynekowej, MODR Karniowice

Według o szacunku zbiory truskawek mogą wynieść o 5% mniej od uzyskanych w ub.r. – głównie za sprawą niekorzystnych warunków pogodowych. Produkcję porzeczek ogółem ocenia się na poziomie nieco wyższym od ubiegłorocznego, jednak podobnie jak w przypadku wiśni, z powodu niskiej opłacalności zbytu porzeczek czar-

nych, część tych owoców nie została zebrana. Tegoroczna produkcja **malin** może wynieść ponad 120 tys. t, tj. o blisko 50% więcej od bardzo słabej produkcji ubiegłorocznej.

Zwiększona produkcja owoców i trwające embargo sprawiają, że problem z zagospodarowaniem nadwyżek krajowych owoców na rynku jest wciąż aktualny. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się producenci jabłek. W pierwszych trzech tygodniach września ceny jabłek do przetwórstwa były średnio o nieco ponad 50% niższe niż w analogicznym okresie przed rokiem i kształtowały się na poziomie 25-26 gr/kg *loco* zakład. Bardzo tanio jest również na rynku jabłek przemysłowych. Część sadowników właśnie ze względu na niskie ceny skupu przestała dostarczać owoce, co powstrzymało spadki ale nie wpłynęło na wzrost ceny. Jabłka konsumpcyjne są oczywiście droższe, ale niewiele – najczęściej oferowana cena to 80 gr/kg. Tymczasem ceny jakie zadowolili by producentów to 45 gr/kg w przypadku jabłek przemysłowych, a dla jabłek konsumpcyjnych – 1,20 zł/kg.

Wstępnie szacunki GUS wskazują, że tegoroczne **zbiory warzyw gruntowych** (wczesnych i późnych) wyniosą ponad 4,4 mln ton – o 17% więcej w porównaniu do słabych zbiorów w 2015 r. Najbardziej zwiększą się zbiory ogórków (o 19%), kalafiorów (o 22%), kapusty (o 17%), buraków ćwikłowych (o 17%), marchwi (o 16%) oraz cebuli (o 15%). Większe zbiory przekładają się na zwiększoną podaż i niższe ceny. Znaczna część warzyw jest o połowę tańsza w porównaniu z ceną sprzed roku. Fasolka szparagowa, w ofercie hurtowej sprzedawana jest w cenie od 2,3 do 3 zł za kg (opakowania po 5 kg), o połowę niższa jest też cena marchwi – w ofercie hurtowej worek 15 kg kosztuje 0,40 – 0,50 zł/kg. Podobnie pietruszka, za którą w tym roku odbiorcy płacą 2 - 2,2 zł/kg. Papryka zielona w cenie hurtowej 1,85 - 2,3 zł/kg, kolorowa do 3,5 zł/kg oznacza spadek cen o 1/3, w porównaniu do cen z ubiegłego roku.

Powodów do zadowolenia nie mają producenci **cebuli**. W ubiegłym roku zbiory tego warzywa nie były udane za to ceny wysokie - w tym jest na odwrót. Cebuli pod dostatkiem mają także inne europejskie kraje. Przy nadprodukcji i tak już niskie ceny nadal spadają. Na przełomie września i października za wybieraną cebulę dowiozoną do zakładów przetwórczych płacono 0,55-0,60 zł/kg. W punktach skupu cebula w łusce kosztowała zaledwie kilkanaście groszy (0,1-0,13 zł/kg). Część rolników wstrzymuje się ze sprzedażą licząc że wiosną stawki będą lepsze.

W Polsce ceny **ziemniaków** na poziomie producenta są wyraźnie mniejsze niż w Europie Zachodniej. W tzw. dużym hurcie, w końcu sierpnia za ziemniaki pakowane w 15 kg worki w niektórych rejonach, tj. okolice Sieradza, Kalisza płacono jedynie 0,20-0,25 zł/kg. Ceny ziemniaków na południowym-wschodzie i wschodzie oraz na zachodzie Polski były większe i oscylowały w przedziale 0,30-0,40 zł/kg. Na rynkach hurtowych w tym okresie ziemniaki były minimalnie droższe niż w 2015 r. W ostatnim tygodniu sierpnia średnia cena wyniosła 0,60 zł/kg, jednak wraz ze wzrostem podaży pod koniec września średnio za kg ziemniaków płacono 0,52 zł/kg. W ostatnich dniach września ceny ziemniaków na krajowych rynkach hurtowych wahały się od 0,25-0,46 zł/kg w Broniszach do 0,60-0,80 zł/kg w Lublinie. Na targowiskach przeciętna cena ziemniaków wynosiła 0,39 zł/kg, podczas gdy rok wcześniej było to 0,52 zł.

Warzywa krajowe	Ceny hurtowe na rynkach krajowych	Ceny targowiskowe w Małopolsce
	[zł za kg] / [zł za szt.] / [zł/dt]	
buraki ćwikłowe	0,35 - 1,50	0,32 - 1,60
cebula biała	0,35 - 1,40	0,25 - 1,60
kalafior (szt.)	1,75 - 4,00	2,00 - 3,50
kapusta biała (szt.)	0,80 - 1,70	0,50 - 3,50
marchew	0,40 - 1,70	0,38 - 1,80
ogórki gruntowe	0,80 - 4,00	1,80 - 4,00
papryka czerwona	2,00 - 5,00	2,50 - 4,00
pieczarki	4,50 - 7,00	5,50 - 7,00
pietruszka	1,60 - 3,20	0,80 - 3,50
pomidory	1,25 - 3,67	2,00 - 4,00
por	1,20 - 2,50 /kg	0,70 - 1,60 /szt.
rzodkiewka (pęczek)	0,70 - 1,20	0,70 - 1,80
sałata (szt.)	1,00 - 2,00	0,62 - 2,20
seler	1,00 - 2,60	0,80 - 4,00
ziemniaki jadalne	0,25 - 1,00	18,00 - 90,00/dt

Źródło: MRIRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, MODR Karniowice

AKTY PRAWNE, KTÓRE ZOSTAŁY OGŁOSZONE LUB WESZŁY W ŻYCIE

- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1354:* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 25.08.2016 r. w sprawie opłat za usunięcie drzew i krzewów.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1364:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 22.08.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1367:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 19.08.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego PROW na lata 2014–2020.
- Dz.U. 2016 poz. 1387:* Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dn. 23.08.2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2007–2013.
- Dz.U. 2016 poz. 1390:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 25.08.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014–2020.
- Dz.U. 2016 poz. 1455:* Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 23.08.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1444:* Ustawa z dn. 05.09.2016 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1457:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 07.09.2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez ARR związanych z wdrożeniem na terytorium RP programu „Owoce i warzywa w szkole”.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1463:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 05.09.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków wstępnego uznawania grup producentów owoców i warzyw, uznawania organizacji producentów owoców i warzyw i ich zrzeszeń oraz warunków i wymagań, jakie powinny spełniać plany dochodzenia do uznania.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1477:* Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 13.09.2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem pomocy na ograniczenie produkcji mleka.
- Dz.U. 2016 poz. 1491:* Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dn. 23.08.2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.
- Dz.U. 2016 poz. 1512:* Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dn. 29.08.2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ARiMR.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1520:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 19.09.2016 r. w sprawie określenia obszarów objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, na których są położone gospodarstwa rolne, w których są utrzymywane świnię.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1521:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 21.09.2016 r. w sprawie wymagań dotyczących produktów mięsnych oraz określenia sposobu postępowania z surowcami, które nie mogą być wykorzystane do produkcji produktów mięsnych.
- Dz.U. 2016 poz. 1542:* Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 22.09.2016 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2016.
- Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1546:* Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 26.09.2016 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Dz.U. 2016 poz. 1549:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 20.9.2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy technicznej w ramach PROW na lata 2014–2020.
- Dz.U. 2016 poz. 1564:* Rozporządzenie MRiRW z dn. 14.09.2016 r. zmieniające rozporządzenie w spra-

wie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej” objętego PROW na lata 2014–2020.

Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1566: Rozporządzenie MRiRW z dn. 27.09.2016 r. w sprawie środków podejmowanych w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń.

Dz.U. 2016 poz. 1569: Rozporządzenie MRiRW z dn. 14.09.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego PROW na lata 2014–2020.

Dz.U. 2016 poz. 1604: Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dn. 08.09.2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Źródło: www.isap.sejm.gov.pl.

ODPOWIEDZI NA INTERWENCJE SAMORZĄDU ROLNICZEGO

1. Odpowiedź resortu rolnictwa na wniosek samorządu rolniczego (z dn. 18.07.2016 r.) w sprawie ogólnopolskiego dofinansowania wapnowania gleb, uwzględniającego również zwrot kosztów transportu:

(...) 2012 r. w ministerstwie rolnictwa zainicjowano prace nad opracowaniem Programu wsparcia wapnowania gleb, jako programu pomocowego. Zgodnie z przyjętymi wówczas założeniami Program przewidywał udzielanie pomocy w ramach zasady de minimis. Jednakże trudności związane z zabezpieczeniem budżetowych środków finansowych na realizację ww. programu, spowodowały, że wstrzymano nad nim prace. Ponadto, zatwierdzony na 2017 r. plan budżetu nie przewiduje wydatkowania środków finansowych na ten cel.

W tej sytuacji niezbędne są działania (administracyjne, promocyjne) na rzecz zapewnienia podniesienia poziomu wapnowania gleb w Polsce. (...) W ramach założeń do Paktu dla obszarów wiejskich, w zakresie obszaru priorytetowego - 17. Bezpieczeństwo i wysoka jakość żywności / 7. Ochrona gleb, wody i powietrza zgłoszono do realizacji w okresie długofalowym działania na rzecz podniesienia poziomu wapnowania gleb kwaśnych i b. kwaśnych w Polsce poprzez wsparcie naukowe, administracyjne i finansowe. W ramach tego przedsięwzięcia planuje się m.in. od 2017 r. prowadzenie wzmocnionych działań mających na celu racjonalizację stosowania nawozów, w tym propagowania badania zasobności gleb oraz ich odczynu poprzez działania promocyjne i upowszechnieniowe, np. organizacje szkoleń (...). (Pełna treść odpowiedzi dostępna jest na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 27-09-2016).

2. Odpowiedź MRiRW na wystąpienie samorządu rolniczego (z dn. 18.08.2016 r.), w sprawie problemów rolników, którzy w skutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych nie mogą dotrzymać terminu wysiewu poplonów ścierniskowych:

(...) Jeżeli z powodu warunków agrometeorologicznych nie można było dokonać wysiewu międzyplonu ścierniskowego w obowiązującym terminie, tj. do dnia 20 sierpnia, rolnik ma możliwość zmiany elementu proekologicznego zadeklarowanego we wniosku o płatność na inny obszar proekologiczny, np. na międzyplon ozimy, który należy wysiać od dnia 1 lipca do dnia 1 października i utrzymywać co najmniej do dnia 15 lutego. Rolnik może także dokonać zmiany gatunku roślin wysiewanych w mieszankach jako międzyplony lub zmiany działki, na której będzie utrzymywany międzyplon deklarowany jako EFA. Zmiany elementów proekologicznych są możliwe jeżeli:

- procent powierzchni zadeklarowanej jako EFA po zmianie nie jest wyższy niż we wniosku o przyznanie płatności na 2016 r. (np. jeśli beneficjent zadeklarował 5% EFA, zmiana jest możliwa do osiągnięcia 5%);
- dotyczą działek będących w posiadaniu rolnika, zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności za 2016 r.

O zmianach należy poinformować kierownika biura powiatowego ARiMR, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika, aby dostosować wniosek o przyznanie płatności do nowej sytuacji. Zmiana nie będzie skutkowała nałożeniem kar administracyjnych związanych ze złożeniem zmiany po terminie lub niezrealizowaniem praktyki utrzymania obszarów proekologicznych.

Ponadto jeśli rolnik nie może dokonać wysiewu międzyplonu ścierniskowego w terminie określonym w przepisach, a jednocześnie posiada w swoim gospodarstwie więcej obszarów EFA niż wymagane 5%, rolnik ma możliwość, w przypadku kontroli na miejscu, wskazania innych elementów EFA w gospodarstwie (niezadeklarowanych we wniosku o płatność na 2016 r.), w celu skompensowania nieobsianej powierzchni międzyplonu.

Za niewypełnienie wymogu utrzymania obszarów proekologicznych, czyli np. brak międzyplonu w określonym terminie, na rolnika może zostać nałożona sankcja w postaci pomniejszenia płatności. Jednak, jeśli beneficjent nie jest w stanie spełnić kryteriów kwalifikowalności lub innych obowiązków w wyniku działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, zachowuje on prawo do wsparcia w odniesieniu do obszaru, który był kwalifikowalny w chwili wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności. (Pełna treść odpowiedzi dostępna jest na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 05-09-2016).

3. Informacja Prezesa ANR na pismo samorządu rolniczego (z dn. 11.08.2016 r.) w sprawie regionalizacji kryteriów i zasad oceny ofert pisemnych w przetargach ograniczonych dla rolników indywidualnych na dzierżawę albo sprzedaż nieruchomości Zasobu WRSP:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, kryteriami wyboru najkorzystniejszej oferty mogą być w szczególności:

- odległość gospodarstwa rolnego oferenta od zbywanej nieruchomości Zasobu,
- powierzchnia nieruchomości rolnych nabytych lub wydzierżawionych z Zasobu,
- intensywność produkcji zwierzęcej w gospodarstwie oferenta.

Nie jest to jednak katalog zamknięty. Opracowując „Zasady oceny kryteriów ...” Agencja przyjęła, że obligatoryjnymi kryteriami wyboru najkorzystniejszej oferty będą kryteria wymienione w ustawie oraz kryterium „Młody rolnik” zaproponowane przez ministerstwo rolnictwa. (...) W oparciu o Zasady, istnieje możliwość uwzględnienia przy ocenie ofert, zróżnicowania regionalnego poprzez określenie dodatkowego kryterium, dla którego sposób oceny może być ustalony dowolnie, w granicach punktacji określonej w Zasadach. Kryterium takie może być wprowadzone w uzgodnieniu z radą terenową działającą przy oddziale terenowym Agencji.

Ponadto, wprowadzono do oceny punktowej wybranych kryteriów, czynnik zróżnicowania struktury agrarnej, tj. wielkość średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie. W kryterium „Powierzchnia nieruchomości rolnych nabytych lub wydzierżawionych z Zasobu” przyznawane są punkty dla oferty, z której wynika, że powierzchnia gruntów w gospodarstwie oferenta, pochodzących z Zasobu jest mniejsza niż 3-krotność średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w danym województwie. Podobnie sytuacja przedstawia się w proponowanym fakultatywnym kryterium „Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rodzinnym rolnika”, w którym powierzchnia preferowana (Pp) wynosi również 3-krotność średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w danym województwie, przy czym dla województw, w których średnia ta jest niższa niż 10 ha przyjmuje się Pp w wysokości $3 \times 10 \text{ ha} = 30 \text{ ha}$.

(...) Agencja będzie monitorowała przebieg i skuteczność przetargów ofertowych oraz analizowała opinie środowisk rolniczych i w przyszłości, po przeprowadzeniu szerszych konsultacji społecznych, dokona ewentualnych zmian w tym zakresie.” (Pełna treść odpowiedzi na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 05-09-2016).

4. Wyjaśnienia resortu rolnictwa w odpowiedzi na pismo MIR (z dn. 09.08.2016 r.), popierające prośbę Polskiego Związku Hodowców Jeleniowatych, w sprawie akceptacji proponowanych rozwiązań prawnych w zakresie interpretacji definicji „zwierzęta łowne”, „upolowane” oraz kwestii zagospodarowania pozyskanych zwierząt:

Definicja zwierząt łownych została określona w punkcie 1.5 załącznika 1 do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego w brzmieniu: zwierzęta łowne to: ➤ dzikie zwierzęta kopytne i zajęczaki oraz inne ssaki lądowe, łowione do celów spożycia przez ludzi i uznawane za zwierzęta łowne na mocy właściwego prawa danego państwa członkowskiego, w tym ssaki żyjące na terytoriach zamkniętych w warunkach zapewniających im swobodę, zbliżonych do warunków, w jakich żyją zwierzęta łowne oraz ➤ dzikie ptaki pozyskiwane do celów spożycia przez ludzi.

Oznacza to, że zwierzęta, aby mogły być uznane za łowne powinny być pozyskane w wyniku łowienia/polowania i mieć „status” zwierzęcia łownego, tj. powinny być uznawane za zwierzęta łowne na mocy właściwego prawa krajowego danego państwa członkowskiego UE. W Polsce przepisy dotyczące łowiectwa i gospodarki łowieckiej pozostają w kompetencji ministra środowiska i są uregulowane w ustawie z dn. 13.10.1993 r. Prawo łowieckie.

W opinii ministra środowiska określenie: „ssaki żyjące na terytoriach zamkniętych w warunkach zapewniających im swobodę, zbliżonych do warunków, w jakich żyją zwierzęta łowne” zawarte w ww. definicji zwierząt

łownych nie może mieć zastosowania w Polsce. Określenie to może mieć natomiast zastosowanie do tych państw członkowskich UE, w których możliwe jest polowanie w prywatnych grodzonych łowiskach, np. w Czechach. W Polsce prowadzenie gospodarki łowieckiej możliwe jest tylko w obwodach łowieckich przez ich dzierżawców i zarządców (art. 8 ust. 1 ww. ustawy Prawo łowieckie). W związku z powyższym, obecnie nie ma możliwości uwzględnienia w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej mięsa ze zwierząt jeleniowatych utrzymywanych przez hodowców w warunkach zbliżonych do naturalnych, ponieważ w Polsce nie są one zaliczane do zwierząt łownych.

W przypadku gdy Komisja Europejska rozpocznie prace nad zmianą WE nr 853/2004, Ministerstwo będzie wnioskowało o wprowadzenie przepisów umożliwiających państwom członkowskim UE uregulowanie we własnych przepisach krajowych wymagań higieniczno-sanitarnych i weterynaryjnych w odniesieniu do sprzedaży bezpośredniej mięsa m.in. zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych, w tym zwierząt jeleniowatych. (Pełna treść odpowiedzi dostępna jest na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 20-09-2016).

5. Informacja Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w odpowiedzi na wniosek samorządu rolniczego (z dn. 16.06.2016 r.) w sprawie podjęcia przez Rząd RP działań mających na celu stworzenie programu dożywiania w szkołach oraz na uczelniach wyższych na wzór programu 500+:

(...) Obecnie w zakresie pomocy w formie dożywiania realizowany jest wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”, który został ustanowiony uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. Roczna wielkość środków finansowych budżetu państwa przeznaczanych na jego realizację wynosi 550 mln zł (...).

W ocenie MRPiPS utworzenie programu na wzór Programu 500 + możliwe będzie wyłącznie w sytuacji posiadania przez resort rolnictwa i rozwoju wsi środków finansowych na stworzenie dodatkowego programu dożywiania w szkołach i na wyższych uczelniach. Jednocześnie ministerstwo poinformowało, że nie ma możliwości wsparcia ewentualnego programu środkami finansowymi. (Pełna treść odpowiedzi dostępna jest na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 22-09-2016).

INTERWENCJE SAMORZĄDU ROLNICZEGO OCZEKUJĄCE NA ODPOWIEDŹ

07.09.2016 r. Zarząd KRIR zwrócił się do Ministra Środowiska oraz Ministra Henryka Kowalczyka – członka RM, z prośbą o informację, czy w związku z nowelizacją ustawy z dn. 22.06.2016 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, która ma wejść w życie od 1 stycznia 2017 r., w budżecie na rok 2017 została zaplanowana dotacja na Fundusz Odszkodowawczy i w jakiej wysokości. Dodatkowo, z uwagi na bardzo duże znaczenie dla polskich rolników wejścia w życie przepisów tej ustawy, Zarząd KRIR zwrócił się z zapytaniem o informację na jakim etapie są prowadzone prace nad przepisami wykonawczymi do ww. ustawy.

19.09.2016 r. Zarząd KRIR zwrócił się do ministra rolnictwa z prośbą o zmianę przepisów art. 13 ustawy z dn. 26.04.2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. z 2001 r. nr 52, poz. 539) w zakresie umożliwienia osobie pobierającej rentę strukturalną podjęcie dodatkowej pracy.

Samorząd rolniczy zwrócił uwagę, że według obowiązujących przepisów, rolnik pobierający rentę strukturalną nie może otrzymywać żadnego wynagrodzenia, które podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Wysokość renty strukturalnej jest w wielu przypadkach niewystarczająca do utrzymania gospodarstwa domowego, a dodatkowo osoby ją pobierające przekazały swoje gospodarstwo młodemu rolnikowi i zrezygnowały tym samym z jedyne go źródła swojego dochodu. Często osoby w wieku 55-65 lat mogłyby podjąć dodatkową pracę, jednak zabraniają tego ww. przepisy. Co więcej, powyższa ustawa odbiera także prawo do zasiadania w organach takich jak np. rada nadzorcza banku spółdzielczego czy spółka komunalna. Ponadto, należy wziąć pod uwagę fakt, że renta strukturalna nie jest rentą chorobową, i tak jak w przypadku emerytów pobierających świadczenia z KRUS i ZUS, należy umożliwić osobom pobierającym rentę strukturalną podejmowanie pracy i uzyskiwanie dochodów do pewnej wysokości.

OPINIE I UWAGI SAMORZĄDU ROLNICZEGO

Uwagi do projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej, przekazane do Ministerstwa Środowiska w dn. 26.08.2016 r.:

W przedstawionym projekcie Kodeksu rozdział V.3. Rolnictwo odnosi się bezpośrednio do zapachów powstających w związku z prowadzeniem produkcji rolniczej.

Zdaniem samorządu rolniczego rozdział ten powinien być opracowany przez resort rolnictwa. Obowiązki rolników w zakresie gospodarowania zgodnego z wymogami ochrony środowiska zawarte są w *Kodeksie Dobrych Praktyk*, który rolnicy znają od wielu lat i przestrzegają go. Nakładanie na rolników dodatkowych obowiązków wiąże się z ponoszeniem kosztów dostosowania gospodarstwa. Należy przewidzieć środki finansowe na odpowiednie inwestycje dostosowawcze w rządowych programach jak np. PROW. Ponadto trzeba przewidzieć czas na przeprowadzenie tych działań.

Uważamy, że rolnictwo w Polsce generalnie nie stwarza problemów w zakresie uciążliwości zapachowej, ponieważ nie ma zbyt wielu ferm wielkogabarytowych, które wytwarzałyby odory, stanowiące problem dla mieszkańców. W związku z drastycznym spadkiem pogłowia trzody chlewnej takie zagrożenie nie jest przewidywane.

Ponadto należałoby wziąć pod uwagę, że specyfika środowiska wiejskiego wiąże się z obecnością zwierząt, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska, a raczej są nieodłącznym elementem wsi.

Uwagi do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2016, przekazane do MRiRW w dn. 09.09.2016 r. :

(...) **Samorząd rolniczy negatywnie opiniuje ww. projekt.** Tak niska dopłata do materiału siewnego nie gwarantuje rozwoju nasiennictwa w Polsce, a może spowodować, że jeszcze bardziej spadnie zainteresowanie rolników zakupem kwalifikowanego materiału siewnego i nasadzeniowego do produkcji. Wprowadzenie stałej z góry ustalonej dopłaty (w przypadku zbóż powinno być powyżej 100 zł do ha) wpłynie znacząco na zwiększoną sprzedaż kwalifikowanego materiału siewnego, a w konsekwencji na zwiększenie produkcji zarówno ilościowej jak i jakościowej. Rolnik powinien posiadać taką informację jeszcze przed rozpoczęciem żniw, by świadomie podejmować decyzję.

Proponowane stawki dopłat w projekcie rozporządzenia są **znacznie niższe w stosunku do roku 2015:** proponuje się 69,40 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub strączkowych - w 2015 było 80 zł. W przypadku roślin strączkowych proponuje się 111 zł, a było 130 zł. Z kolei w przypadku ziemniaków zmniejsza się z 400 zł do 347 zł.

Takie propozycje stawek nie mogą zyskać akceptacji. W czasie, gdy załamują się wszystkie rynki rolne, spada opłacalność produkcji, gospodarstwa borykają się z problemami finansowymi, dodatkowo mają problemy ze zbiorem spowodowane długotrwałymi opadami, zmniejsza się wsparcie finansowe do zakupu materiału siewnego.

Uwagi do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, przekazała do Kancelarii Sejmu w dn. 09.09.2016 r.:

Samorząd rolniczy popiera zmianę ustawy w zakresie ustanowienia marki „Produkt polski”, niemniej jednak należałoby również określić, ile powinno być np. mięsa w szynce, a ile dopuszcza się dodatków itd. Delegacja dla ministra, właściwego ds. rynków rolnych, do określenia w drodze rozporządzenia wzoru znaku graficznego „Produkt polski” zamieszczonego w oznakowaniu artykułu rolno-spożywczego wydaje się niewystarczająca. Nie wiadomo bowiem, kto określi stawki za wydanie pozwolenia na posługiwanie się tym znakiem dla danego produktu. Powinno się to również odbywać w drodze rozporządzenia ministra. Wątpliwości budzi, czy takie pozwolenie będzie w drodze decyzji administracyjnej, czy innego dokumentu czy będzie od niego odwołanie. Trudno też będzie zapewnić, że np. dana masarnia stale korzysta tylko z polskiego mięsa czy nie kupuje mięsa importowanego, a co w takim razie, gdy Inspekcja wykryje już po przyznaniu znaku, że produkt jest w danej partii z mięsa z Danii to czy będzie procedura pozbawienia możliwości znakowania towaru logo „Produkt polski”?

Korzystne jest również, że środki z funduszy promocji będą mogły być wydatkowane tylko i wyłącznie na finansowanie i współfinansowanie programów promocyjnych i informacyjnych żywności „Produkt polski”. Niemniej jednak w przypadku degustacji/promocji potraw ciepłych z mięsa czy innych surowców rolnych trudne będzie do udowodnienia, że zostały ugotowane z tego produktu opatrzonego logo „Produkt polski”. Jak to będzie sprawdzane?

Dobrą zmianą jest również zmiana składu osobowego Komisji Zarządzających Funduszami Promocji z uwagi na fakt, że ciężar wpłat na fundusze promocji spoczywa na producentach rolnych, na 5 producentów danego surowca, 3 przetwórców i 1 przedstawiciel izb rolniczych. Należałoby jednak zmienić ustawę w zakresie wpłat na fundusze, aby stworzyć obowiązek dla przetwórców, by również wnosili wpłaty chcąc korzystać ze środków (w obowiązującym prawie są to wyłącznie środki finansowe wpłacane przez rolników). O zmianę ustawy w tym zakresie samorząd rolniczy wnioskował już wielokrotnie.

STANOWISKA SAMORZĄDU ROLNICZEGO

Stanowisko w sprawie wirusa afrykańskiego pomoru świń, przekazane w dn. 15.09.2016 r. do MRiRW:

(...) Zdaniem samorządu rolniczego dotychczasowe regulacje prawne, ich przestrzeganie i egzekwowanie przez służby państwowe, podległe poszczególnym resortom, nie przyczyniły się do zmniejszenia zagrożenia przeniesienia wirusa z Podlasia na pozostałe tereny kraju. Wynikiem tego jest zawleczenie wirusa na tereny powiatów województwa mazowieckiego i lubelskiego, przylegające do wyznaczonej przez KE strefy ochronnej w woj. podlaskim. Konsekwencją tego są nowe decyzje KE z 22 sierpnia br. 2016/1405 oraz 2016/1406, powiększające obszary kraju objęte ograniczeniami w obrocie trzodą chlewną. Oddala to o kolejne miesiące, a być może lata, możliwość przywrócenia tak ważnego dla polskich producentów, eksportu mięsa wieprzowego i jego przetworów z terenów objętych ograniczeniami poza granice UE.

Mając na względzie miliardowe straty dla całej polskiej gospodarki, rolników, przemysłu mięsnego i budżetu Państwa, jakie mogą wystąpić w przypadku dalszego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń, oczekujemy podjęcia przez Rząd zdecydowanych i skutecznych działań mającym temu zapobiec.

Wprowadzony w 2015 roku „Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń na lata 2015-2018” miał m.in. za zadanie ograniczenie produkcji w małych gospodarstwach oraz zaniechanie przez mieszkańców wsi utrzymywania świń na potrzeby własne. Jednakże ze względu na wielkość środków budżetowych przeznaczonych na jego realizację w tym rekompensat za zaniechanie chowu świń, nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Równocześnie rolnicy nie otrzymali odpowiedniego wsparcia na pełne dostosowanie się gospodarstw do nowych wymogów utrzymywania świń.

Zarząd KRIR popierając utworzenie międzyresortowego zespołu ds. skutków ASF liczy, iż jego prace dotyczące skutków i przyczyn rozprzestrzeniania się choroby ASF, przyniosą nie tylko oczekiwane przez rolników zmiany w „Programie bioasekuracji”, czy ograniczenie populacji dzików, ale przede wszystkim znaczne zwiększenie środków budżetu Państwa przeznaczonych na zapobieganie i zwalczanie wirusa oraz wsparcie gospodarstw dotkniętych wprowadzanymi ograniczeniami.

Odnosząc się do przygotowywanych przez resort zmian regulacji prawnych mających na celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się wirusa ASF w Polsce, Zarząd KRIR oczekuje, iż będą w nich uwzględnione przesłane do tej pory wnioski i postulaty samorządu rolniczego dotyczące m.in.:

- zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Państwa na wykup trzody chlewnej ze wszystkich stref objętych ograniczeniami,
- ścisłego nadzoru nad obrotem zwierząt przez odpowiednie państwowe służby. (...).

W odpowiedzi na powyższe stanowisko, w piśmie z dn. 30.09.2016 r. resort rolnictwa poinformował, że obszary objęte restrykcjami obejmują obecnie województwo podlaskie, mazowieckie i lubelskie. W Ministerstwie podjęto szereg działań zmierzających do opanowania zaistniałej niekorzystnej sytuacji epizootycznej jak i ekonomicznej. (Pełna treść odpowiedzi dostępna jest na www.mir.krakow.pl, Interwencje z dn. 03-10-2016).

**Stanowisko w sprawie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA),
przekazane w dn. 15 września 2016 r. do ministra rolnictwa:**

Na początku lipca 2016 r. Komisja Europejska formalnie zaproponowała państwom członkowskim podpisanie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA). Po podpisaniu przez kraje członkowskie

i przegłosowaniu jej przez Parlament Europejski, będzie ona mogła wejść tymczasowo w życie. Komisja Europejska wyraża stanowisko, że CETA z prawnego punktu widzenia jest porozumieniem dotyczącym polityki handlowej UE, a więc zgodnie z Traktatem lizbońskim leżącej w kompetencjach Komisji Europejskiej. Zaproponowała jednak, by ratyfikowano ją jako umowę typu mieszanego, by „pokazać państwom członkowskim, że to one podejmują decyzje polityczne w tej sprawie”.

Jednak, by umowa weszła w życie wcześniej, wystarczą podpisy ministrów odpowiedzialnych za sprawy handlu międzynarodowego państw członkowskich w Radzie UE oraz zgoda Parlamentu Europejskiego. KE ma nadzieję, że stanie się to do szczytu UE-Kanada, który odbędzie się 27.10.2016 r. Nieformalne spotkanie ministrów ds. handlu międzynarodowego odbędzie się 22-23 września w Bratysławie, gdzie Wiceprezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki przedstawi stanowisko Polski podczas spotkania ministrów handlu w ramach Rady Unii Europejskiej.

Samorząd rolniczy stanowczo sprzeciwia się zarówno takiemu podejściu KE, jak i podpisaniu tej umowy. Zarząd KRIR uważa, że polski Rząd nie może przychylić się do propozycji Komisji Europejskiej, zakładającej wejście w życie umowy przed ratyfikacją przez parlamenty krajowe, dlatego apeluje do Posłów RP o jak najszybsze uchwalenie rezolucji Sejmu wzywającej Rząd RP do przedstawienia negatywnego stanowiska.

Zdaniem samorządu rolniczego, umowa CETA jest formą zabezpieczenia dla amerykańskich firm w razie niepowodzenia negocjacji umowy TTIP. Jak wskazują eksperci, zakres i treść CETA w wielu miejscach przypomina umowę TTIP. Ponadto, wiele amerykańskich praktyk powszechnie stosowanych jest w Kanadzie.

Umowa CETA ma znieść 98% barier celnych między UE a Kanadą, w tym 90% barier na produkty rolne i doprowadzić do wzajemnego otwarcia rynków. Wyjątki w liberalizacji rynku rolnego dotyczą m.in. mięsa wołowego, wieprzowiny, drobiu i serów, na które ustalono kwoty.

Kanadyjski model rolnictwa to głównie gospodarstwa wysokotowarowe, przemysłowe, który znacznie różni się od modelu europejskiego, gdzie dominują gospodarstwa rodzinne. Wejście w życie CETA doprowadzi do zanikania małych gospodarstw rodzinnych, co najdotkliwiej odczują państwa, w których gospodarstwa rodzinne stanowią podstawę rolnictwa. Znacznie różnią się także koszty energii – bardzo ważnego czynnika przy produkcji rolnej, które w Kanadzie są o wiele niższe.

W Kanadzie obowiązują mniej rygorystyczne normy dotyczące dobrostanu zwierząt, niż te stosowane w UE. Nadzór nad producentami mięsa jest znikomy, w przeciwieństwie do rynkowej presji na prowadzenie hodowli możliwie najniższym kosztem. Przyjęcie CETA umożliwiłoby Kanadzie eksport mięsa podchodzącego od zwierząt hodowanych w takich warunkach, wobec czego polscy producenci musieliby rywalizować z wytwórcami stosującymi mniej kosztowne praktyki.

Ponadto, w Kanadzie obowiązują odmiennie dopuszczalne poziomy pestycydów. Komisja Europejska zakazała stosowania niektórych substancji czynnych z grupy neonicotynoidów, które w Kanadzie są dopuszczone do stosowania. Zakaz stosowania neonicotynoidów to wzrost kosztów produkcji (konieczność stosowania większej liczby zabiegów i ŚOR) i mniejsza konkurencyjność polskich producentów rzepaku względem rynku kanadyjskiego, a także unijnego, ze względu na wprowadzenie przez niektóre kraje UE czasowych zezwoleń na stosowanie neonicotynoidów w rzepaku.

Obawy samorządu rolniczego wzbudza też fakt, że Kanada jest jednym z trzech największych producentów żywności zmodyfikowanej genetycznie na świecie. Nie jest też wymagane obowiązkowe oznakowanie pozwalające na rozpoznanie takiej żywności, które obowiązuje w UE. Szczególne obawy polskich rolników budzi uprawa i sprzedaż genetycznie zmodyfikowanych jabłek w Kanadzie. Umowa CETA pozwoli na zwiększenie eksportu jabłek do Europy, co uderzy głównie w Polskę, gdzie produkcja jabłek jest największa w UE.

W Kanadzie obowiązuje także 15 wykazów dozwolonych dodatków do żywności, które mogą być umieszczane na etykiecie jako nazwa zwyczajowa zastosowanego środka barwiącego (np. barwnik spożywczy zamiast zieleni trwała FCF), których stosowanie w UE jest ograniczone, a w niektórych państwach zakazane. Unijne wymogi dotyczące etykietowania są bardziej restrykcyjne niż te obowiązujące w Kanadzie.

Zróżnicowane podejścia do wielu kwestii dotyczących rolnictwa będzie wymuszało współpracę w zakresie regulacji prawnych, co uniemożliwi przestrzeganie wysokich norm UE i osłabi je dla celów komercyjnych.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, będącej krajowym reprezentantem wszystkich rolników uważa, że Kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa (CETA) spowoduje zniszczenie rolnictwa w Polsce i w Europie, a co za tym idzie ogromne negatywne skutki ekonomiczne dla Polski. Bezpieczeństwo żywnościowe i obronne są głównym obowiązkiem państwa.

AKTUALNOŚCI

INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

➤ 20 września 2016 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, przedłożony przez ministra rolnictwa.

Od 2017 r. dotychczasowa płatność do roślin wysokobiałkowych zostanie zastąpiona dwiema odrębnymi formami wsparcia:

- płatnością do roślin strączkowych na ziarno – będzie to wsparcie dla roślin mających istotne znaczenie w produkcji pasz białkowych, tj. bobiku, grochu pastewnego, łubinu białego, łubinu wąskolistnego, łubinu żółtego i soi zwyczajnej. Płatności będą zróżnicowane w zależności od powierzchni upraw.
- płatnością do roślin pastewnych – w tym przypadku wspierane będą gatunki objęte płatnością do roślin wysokobiałkowych w latach 2015-2016 (esparceta, koniczyna, komonica, lędźwian, lucerna, nostrzyk, seradela, wyka) – z wyjątkiem warzywnych roślin strączkowych. Płatność będzie można uzyskać maksymalnie do 75 ha uprawy.

Płatność do owoców miękkich będzie przyznawana wyłącznie do truskawek, nie będzie kontynuowane wsparcie do produkcji malin.

Płatność do buraków cukrowych - wsparcie będzie przyznawane do całkowitej powierzchni upraw buraków cukrowych objętej umową, a nie wyłącznie do powierzchni upraw buraków kwotowych.

Obniżono limit bydła i krów w gospodarstwie – z 30 do 20 sztuk – które będzie można objąć płatnością.

Zmieniono okres przetrzymywania owiec, czyli okres w którym zwierzęta, aby kwalifikowały się do płatności muszą przebywać w gospodarstwie. Okres ten ma obejmować czas od 15 marca do 15 kwietnia roku złożenia wniosku (obecnie obejmuje czas od 20 października do 20 listopada roku złożenia wniosku).

Uproszczono procedurę ubiegania się o wsparcie do hodowli owiec i kóz – **nie będzie już wymagane podawanie wraz z wnioskiem numerów identyfikacyjnych zwierząt (kolczyków).**

Nowe zasady przyznawania płatności bezpośrednich zaczną obowiązywać od 2017 r.

➤ 30 listopada 2016 r. upływa termin zgłaszania kandydatów do Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników w związku z zakończeniem IX kadencji tej Rady przypadającej na 31.12.2016 r.

Termin zgłaszania kandydatów na nową kadencję Rady Rolników oraz jakie niezbędne informacje powinno zawierać zgłoszenie określa rozporządzenie MRiRW z dnia 6 października 2006 r. w sprawie trybu zgłaszania kandydatów na członków Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników oraz regulaminu i zasad wynagradzania jej członków (*Dz.U. z 2006 r. Nr 189, poz. 1394, z późn. zm.*).

➤ 30 września 2016 r. Europejski Bank Centralny opublikował kurs wymiany, po którym przeliczane będą płatności bezpośrednie za 2016 r.

Wynosi on 4,3192 zł za 1 EUR, a więc jest o 0,07 złotego wyższy od kursu stosowanego za ubiegły rok. W ministerstwie rolnictwa opracowane zostały projekty rozporządzeń określających stawki poszczególnych płatności. Całkowita kwota przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2016 r. wyniesie ponad 14,8 mld złotych i będzie wyższa od kwoty ubiegłorocznej o blisko 316 mln złotych.

W projektowanych rozporządzeniach stawki zostały określone w następującej wysokości:

• jednolita płatność obszarowa – 462,05 zł/ha	• płatność do chmielu – 2 317,00 zł/ha
• płatność za zazielenienie – 310,10 zł/ha	• płatność do ziemniaków skrobiowych – 1 287,75 zł/ha
• płatność dla młodego rolnika – 231,97 zł/ha	• płatność do buraków cukrowych – 1 952,25 zł/ha
• płatność dodatkowa – 172,79 zł/ha	• płatność do pomidorów – 3 074,09 zł/ha
• płatność do bydła – 256,20 zł/szt.	• płatność do owoców miękkich – 904,78 zł/ha
• płatność do krów – 322,62 zł/szt.	• płatność do lnu – 289,94 zł/ha
• płatność do owiec – 111,95 zł/szt.	• płatność do konopi włóknistych – 547,59 zł/ha
• płatność do kóz – 68,25 zł/szt.	• płatność do tytoniu - Virginia – 4,12 zł/kg
• płatność do roślin wysokobiałkowych – 430,49 zł/ha	• płatność do tytoniu - pozostały tytoń – 2,89 zł/kg.

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI i MODERNIZACJI ROLNICTWA

➤ **Od 1 września 2016 r.** w każdym Biurze Powiatowym i Oddziale Regionalnym ARiMR rozpoczęły działalność **Punkty Informacyjne**. Mają one ułatwić dostęp do informacji o ofercie ARiMR, wdrażanych działaniach, a także promować poszczególne formy wsparcia wśród wszystkich zainteresowanych rolników oraz innych osób odwiedzających Agencję.

➤ **Od 12 września do 11 października 2016 r.** można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 6.5 „Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi” (PROW 2014-2020).

Warunkiem koniecznym do przyznania pomocy jest, aby powierzchnia gospodarstwa utworzonego przez przejmującego, po przejściu gruntów rolnych od wnioskodawcy, była równa co najmniej średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w kraju. Natomiast w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych jest większa niż średnia powierzchnia gospodarstwa w kraju, utworzone gospodarstwo musi osiągnąć powierzchnię co najmniej średniej wojewódzkiej.

Wnioski o przyznanie pomocy należy składać we właściwym ze względu na miejsce położenia gospodarstwa BP ARiMR. Szczegółowe informacje oraz dokumenty niezbędne do ubiegania się o pomoc znajdują się na stronie internetowej www.arimr.gov.pl.

➤ **Od 28 września do 15 października 2016 r.** producenci mleka, świń lub owoców i warzyw mogą złożyć wniosek o udzielenie pożyczki na sfinansowanie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, powstałych od dnia 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw. Wniosek należy złożyć w BP ARiMR, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta, wraz z:

- kopiami decyzji lub zaświadczeń potwierdzających powstanie nieregulowanych należności w okresie od dnia 7 sierpnia 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r.,
- aktualnymi zaświadczeniami o stanie należności (wystawionymi nie wcześniej niż 30 dni przed datą złożenia wniosku o pożyczkę),
- oświadczeniem o uzyskaniu przychodów niewystarczających na sfinansowanie nieregulowanych należności na formularzu określonym w załączniku do wniosku o pożyczkę,
- kopiami rachunków lub faktur VAT potwierdzającymi uzyskiwanie obniżonych przychodów z powodu spadku cen sprzedaży mleka, świń lub owoców i warzyw (po jednym rachunku lub fakturze VAT z dnia 07.07.2014 r. oraz z dnia 30.04.2016 r., a jeśli nie były wówczas wystawiane, to pierwsze rachunki lub faktury VAT wystawione po tych dniach w tym samym roku - odpowiednio w 2014 r. i 2016 r.),
- w przypadku, gdy wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim i pomiędzy małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa - dokumentem potwierdzającym ten fakt, tj. wyrokiem sądu lub umową o ustanowieniu rozdzielności majątkowej zawartej w formie aktu notarialnego,
- w przypadku, gdy wnioskodawcę reprezentuje pełnomocnik - pisemnym pełnomocnictwem do reprezentowania wnioskodawcy.

➤ **Od 29 września do 28 października 2016 r.** trwa nabór wniosków na wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój w ramach PROW 2014-2020. Wnioski mogą składać rolnicy, domownicy bądź małżonkowie rolników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie.

Warunkiem uzyskania pomocy finansowej będzie rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych. Wnioskodawca będzie zobowiązany do rejestracji działalności przetwórczej, ale dopiero po podpisaniu z Agencją umowy o przyznaniu pomocy, a więc po uzyskaniu zapewnienia, że planowana inwestycja spełnia wymogi programu. Wsparciem objęte zostały następujące sektory przetwórstwa: **mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż, ziemniaków a także jaj, miodu, lnu i konopi oraz roślin oleistych i wysokobiałkowych**. Wnioski należy składać w OR ARiMR. Formularze wniosków o przyznanie pomocy wraz z załącznikami można pobrać z portalu internetowego arimr.gov.pl.

Pomoc jest przyznawana w formie refundacji kosztów poniesionych przez beneficjentów na realizację inwestycji. Jej maksymalny poziom wynosi 50%, a wysokość wsparcia finansowego, jakie można otrzymać w całym okresie realizacji wynosi 300 tys. zł. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednej ope-

racji nie może być mniejsza niż 10 tys. zł. W trakcie prowadzonego naboru wprowadzono możliwość uzyskania wcześniejszego, częściowego finansowania kosztów inwestycyjnych. W związku z powyższym, wnioskodawca, który wcześniej nie zaznaczył we wniosku o pomoc, że ubiega się o zaliczkową wypłatę pomocy, ma jeszcze szansę wystąpić o zaliczkę po zawarciu umowy z ARiMR. Wniosek o zaliczkę w wysokości do 50% przyznanej pomocy można złożyć w OR Agencji, w którym zawarto umowę o przyznaniu pomocy, w terminie 30 dni od jej zawarcia. Wypłata zaliczki będzie możliwa po uprzednim ustanowieniu zabezpieczenia w postaci gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, poręczenia bankowego albo weksla z poręczeniem wekslowym banku, w wysokości 100% zaliczki lub jej transzy.

➤ **Od 30 września do 28 listopada 2016 r.** w OR ARiMR można składać wnioski o przyznanie wsparcia na „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020.

Wsparcie kierowane jest do nowych grup producentów rolnych, w skład których wchodzi wyłącznie osoby fizyczne. Pomoc może być przyznana podmiotom, które zostały uznane na podstawie przepisów prawa za grupy producentów rolnych nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r. Dodatkowo grupy muszą spełniać warunki kwalifikowalności, określone w rozporządzeniu MRiRW.

Wsparcia nie można otrzymać na tworzenie grup producentów zajmujących się hodowlą drobiu, wyrobami z mięsa drobiowego i jego podrobów oraz grup działających w sektorze owoców i warzyw.

Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy liczonych od dnia jej uznania. Wysokość pomocy finansowej, jaką może otrzymać grupa zależy od wartości przychodów netto uzyskanych ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, wytworzonych przez jej członków w poszczególnych latach i wynosi od 4 do 10%. Limit pomocy wynosi 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy i pozostaje na niezmiennym poziomie w kolejnych latach.

➤ **Od 17 października do 30 listopada 2016 r.** wypłacane będą zaliczki na poczet płatności bezpośrednich.

Zgodnie z projektem rozporządzenia MRiRW zaliczki wypłacane będą w wysokości iloczynu 70% stawki danej płatności bezpośredniej oraz powierzchni obszaru zatwierdzonego do tej płatności, albo liczby zwierząt zatwierdzonych do danej płatności. Zaliczki mają być wypłacane na poczet wszystkich płatności bezpośrednich stosowanych w Polsce, tj.: jednolitej płatności obszarowej, płatności dodatkowej, płatności za zazielenienie, płatności związanych z produkcją i płatności dla młodych rolników.

Zaliczki wypłacane będą również rolnikom wytypowanym do kontroli na miejscu. Otrzymują je także rolnicy, których należne kwoty płatności bezpośrednich zostaną pomniejszone z tytułu stwierdzonych nieprawidłowości. Zaliczki będą przyznawane na terytorium całego kraju, bez konieczności składania dodatkowych wniosków.

➤ **Od 31 października do 29 listopada 2016 r.** w OR ARiMR będzie można składać wnioski o przyznanie pomocy finansowej na „Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych” (PROW 2014-2020).

Maksymalna pomoc, jaką może otrzymać jeden beneficjent w całym okresie realizacji wynosi 500 tys. zł. Wsparcie jest udzielane w formie refundacji do 50% kosztów kwalifikowanych, poniesionych na realizację inwestycji.

O pomoc na rozwój usług rolniczych może ubiegać się osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej lub spółka cywilna, która jako mikro lub małe przedsiębiorstwo wykonuje działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych w ramach kodów PKD:

- 01.61.Z Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną;
- 01.62.Z Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich;
- 01.63.Z Działalność usługowa następująca po zbiorach.

Ubiegający się o wsparcie musi znajdować się w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Pomoc może być przyznana jedynie wtedy gdy podmiot wykonuje działalność gospodarczą w zakresie co najmniej jednego z wymienionych wyżej kodów PKD przez okres co najmniej dwóch lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie wsparcia. Do tego okresu wlicza się również czas, w którym prowadzenie tej działalności zostało zawieszona. Z pomocy wykluczeni są beneficjenci którzy otrzymali wsparcie na „Modernizację gospodarstw rolnych” z PROW 2007-2013.

- **Od 17 do 31 października 2016 r.** producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy, mogą składać do ARiMR wnioski o udzielenie pomocy.

Formularz wniosku będzie udostępniony na stronie internetowej Agencji. Do wniosku trzeba dołączyć m.in. kopię protokołu oszacowania szkód oraz kopię polisy ubezpieczeniowej, o ile co najmniej 50% pow. upraw rolnych w 2016 r. było ubezpieczonych od co najmniej jednego z ryzyk. Stawki pomocy wynoszą:

- **900 zł na 1 ha pow. upraw**, w tym owocujących upraw drzew i krzewów owocowych, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez grad, huragan, deszcz nawalny lub suszę;
- **100 zł na 100 m² pow. upraw w szklarniach i tunelach foliowych**, w których szkody spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy powstały na powierzchni co najmniej 70%.

Wysokość pomocy dla poszczególnych rolników będzie ustalana jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody oraz stawki pomocy. Wysokość pomocy na jedno gospodarstwo nie może być większa niż równowartość w złotych 15 tys. euro.

Kwota pomocy będzie podlegała **pomniejszeniu o 50% dla rolników nieposiadających polisy ubezpieczenia** co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, w gospodarstwie rolnym lub działale specjalnym produkcji rolnej. Powyższe stawki pomocy dotyczą **wyłącznie szkód powstałych w bieżącym roku** w wyniku gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy.

- **3 października 2016 r.** Prezes ARiMR wydał komunikat dotyczący kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” w naborze wniosków w 2016 r. Listy określające kolejność przysługiwania pomocy dostępne są na stronie www.arimr.gov.pl.

- **UWAGA: rolnicy i przedsiębiorcy, którzy mają zamiar ubiegać się o wsparcie w ramach PROW 2014-2020 wymagające ustanowienia zabezpieczenia w formie gwarancji.**

ARiMR będzie honorowała takie dokumenty jedynie wówczas, gdy zostaną wystawione przez instytucje finansowe wpisane do **Rejestru Upoważnionych Gwarantów (RUG)**, dostępnego na www.arimr.gov.pl.

Rejestr Upoważnionych Gwarantów został utworzony przez ARiMR 12 sierpnia 2016 r. i jest sukcesywnie uzupełniany. Na chwilę obecną do RUG zostało wpisanych ok. 100 instytucji finansowych.

INFORMACJE AGENCJI RYNKU ROLNEGO

- **Od 16 do 21 września 2016 r.** ARR przyjmowała wnioski o pomoc unijną dla producentów mleka ograniczających dostawy.

O pomoc ubiega się prawie 4 tys. producentów mleka krowiego. Deklaracja produkcji w okresie referencyjnym to 190 mln kg mleka. Zatem planowane przez nich ograniczenie to około 60 mln kg mleka. Stanowi to równowartość pomocy w wysokości około 34 mln zł.

Wykaz uprawniających do ograniczenia produkcji mleka w I okresie, tj.: październik, listopad, grudzień 2016 r., został zamieszczony na www.arr.gov.pl w dn. 29.09.2016 r. Płatności będą realizowane po złożeniu wniosku o płatność, od 1 lutego 2017 r. ARR przed dokonaniem płatności jest zobowiązana do przeprowadzenia kontroli.

Jednocześnie ARR informuje, że w związku z niewykorzystaniem pełnej puli środków (150 mln EUR) przeznaczonych na ograniczenie produkcji mleka, **można składać wnioski o pomoc na II okres ograniczenia produkcji mleka krowiego** – listopad, grudzień 2016 r. i styczeń 2017 r. Producenci, którzy uzyskali zezwolenie na dokonanie ograniczenia produkcji mleka w I okresie ograniczenia, tj.: październik, listopad, grudzień 2016 r. nie mogą składać wniosków na II okres ograniczenia. Złożenie wniosku o pomoc na I i II okres ograniczenia produkcji mleka spowoduje, że oba wnioski zostaną odrzucone.

- **27 września 2016 r.** weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 22.09.2016 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2016 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1542).

Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia stawki dopłaty wynoszą odpowiednio:

- **69,40 zł** – w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- **111,00 zł** – w przypadku roślin strączkowych;
- **347,00 zł** – w przypadku ziemniaków.

➤ **Od 30 września do 31 października 2016 r.** grupy producentów mogą składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”, poddziałania 3.2 „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego PROW 2014-2020. Wnioski wraz z załącznikami należy składać w Centrali ARR, na formularzu udostępnionym na stronie internetowej www.arr.gov.pl.

➤ **Od 30 września 2016 r.** organizacje producentów i producenci indywidualni, którzy chcą uczestniczyć w tym mechanizmie WPR na „Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw” mogą składać powiadomienia do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę OT ARR, lub wysłać faxem albo e-mailem. W przypadku elektronicznego wysłania oryginał należy przesłać rejestrowaną przesyłką pocztową. Formularz powiadomienia oraz szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej www.arr.gov.pl.

„Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw (Wow)” to mechanizm realizowany przez ARR dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z UE do Rosji. Producenci indywidualni oraz organizacje producentów otrzymają pomoc finansową za wycofanie z rynku wybranych owoców i warzyw w ramach bezpłatnej dystrybucji lub na inne przeznaczenie (np. paszę dla zwierząt lub spalanie w biogazowni w celach energetycznych). Pomoc wypłacana będzie do końca września 2017 r. Wycofaniem objętych będzie 90 400 ton jabłek i gruszek, 10 900 ton pomidorów, marchwi, papryki słodkiej oraz ogórków i korniszonów, 500 ton sliwek i winogron stołowych oraz 600 ton brzoskwiń. Wycofane z rynku owoce i warzywa – bez względu na ich przeznaczenie – muszą spełniać wymagania jakości handlowej. Łączna ilość produktów, którą będzie można zgłosić do przeprowadzenia operacji wycofania, wyniesie maksymalnie: 200 ton w przypadku producentów indywidualnych oraz 20 tys. ton w przypadku organizacji producentów.

INFORMACJE KRUS

➤ **31 października 2016 r.** upływa ustawowy dzień na opłacenie należnych składek za IV kwartał br. Zgodnie z Uchwałą nr 9 Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników z 30.08.2016 r., **miesięczna składka na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie za IV kwartał 2016 r.** wynosi nadal 42 zł.

Podstawowa miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, stanowiąca 10% obowiązującej we wrześniu 2016 r. emerytury podstawowej (882,56 zł), wynosi 88 zł. Szczegóły dot. wysokości składek na ubezpieczenie społeczne rolników w II, III i IV kwartale 2016 r. znajdują się na stronie www.krus.gov.pl.

- nych powyżej 150 ha przeliczeniowych do 300 ha przeliczeniowych;
- 48% emerytury podstawowej, tj. 423,00 zł dla gospodarstw rolnych obejmujących obszar użytków rolnych powyżej 300 ha przeliczeniowych.

POZOSTAŁE INFORMACJE

Z PRAC ZARZĄDU I BIURA MIR – WRZESIEŃ 2016

- 1) We wrześniu odbyły się dwa **posiedzenia Zarządu MIR** – 5 i 20 września 2016 r.
- 2) Zakończono remont biura w Krakowie, rozpoczęto prace remontowo-wykończeniowe w biurze w Wadowicach. Trwają ostatnie prace związane z oddaniem do użytkowania budynku w Tarnowie.
- 3) Przygotowano obszerną informację dotyczącą działalności merytorycznej Izby oraz wydatkowania środków finansowych w latach 2010-2016 na wniosek posła J. Sachajko, w ramach tzw. dostępu do informacji publicznej.
- 4) **Realizacja projektów:**
 - Do 15 września realizowano **dostawy wapna dla rolników**, którzy przystąpili do projektu „*Wapnowanie gleb zdegradowanych w wyniku powodzi oraz lokalnych podtopień w latach 2009-2013 na terenie niektórych gmin województwa małopolskiego*”. Rolnicy, którzy otrzymali dotację zobowiązani byli do wykonania zabiegu sanitacji gleb do 30.09.2016 r.

- Zrealizowaliśmy zadanie, dofinansowane z UMWM w ramach KSOW, pn. „Wyjazd studyjny – produkty regionalne i tradycyjne dobrym przykładem integracji i współpracy rolników w Małopolsce”. Celem przedsięwzięcia było przeprowadzenie dwóch szkoleń połączonych z wyjazdami studyjnymi szlakiem produktów tradycyjnych i regionalnych, wytwarzanych i promowanych przez rolników zrzeszonych w stowarzyszeniach i grupach producentów rolnych w Małopolsce. W szkoleniu, które odbyło się **6 września** uczestniczyło 27 rolników z powiatu nowosądeckiego i gorlickiego. W szkoleniu dniu **8 września** uczestniczyło 27 rolników z powiatu krakowskiego.
- Zrealizowaliśmy zadanie, dofinansowane z UMWM w ramach KSOW, polegające na przygotowaniu **5-ciu stoisk informacyjno-promocyjnych poświęconych tematyce ograniczeń prawnych odnośnie prowadzenia przez rolników sprzedaży bezpośredniej** przetworów owocowych i warzywnych oraz wyrobów mięsnych pochodzących z gospodarstw rolnych. Zorganizowaliśmy kolejne 3 stoiska: **3 września** (podczas AGROPROMOCJI w Nawojowej), **4 września** (Święto Fasoli w Zakliczynie), oraz **2 października** (Święto Ziemiaka w Gminie Trzyciąż).
- Pracownicy zajmujący się **organizacją półkolonii dla dzieci rolników** dokonali podsumowania i rozliczenia tego przedsięwzięcia. Łącznie zorganizowaliśmy 15 półkolonii dla 626 (635) dzieci. Izba zdobyła fundusze na organizację półkolonii startując w konkursie ogłoszonym przez FS USR. Łączna kwota dofinansowania wynosiła 238 125 zł.

5) Współpraca zagraniczna:

- 14-18.09.2016 r. odbył się wyjazd studyjny do Rumunii (gmina Beclean), w którym uczestniczyło 45 rolników (z powiatów: suskiego, wadowickiego, oświęcimskiego i krakowskiego).
- Trwają przygotowania do przyjęcia delegacji przedstawicieli partnerskich izb rolniczych z Francji, Węgier i Rumunii - w związku z obchodami jubileuszu 20 lecia izb rolniczych w Małopolsce.

6) Działalność organizacyjna:

- MIR we współpracy z PTR i GR Przyborów zorganizowała „**Małopolski Piknik Rybacki**”, który odbył się w dniach **10 i 11 września** br. na terenie Klikowskiej Ostoi Konia Polskiego k. Tarnowa.

- Pracownicy biura realizowali zadania związane z organizacją **Pikniku Drobiowego w Trzyciążu**.

7) Spotkania, konferencje i szkolenia, w których uczestniczyli członkowie Zarządu, delegaci, dyrektor oraz pracownicy MIR:

- 08.09.2016 r. – w Parzniewie, szkolenie z zakresu informacji publicznej.
- 12.09.2016 r. – posiedzenie Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego w Karniowicach.
- 21-23.09.2016 r. – w CDR w Krakowie szkolenie pn. *Kreowanie partnerstwa w ramach SIR dla działania Współpraca PROW 2014 – 2020*.
- 23.09.2016 r. – obchody 25-lecia Małopolskiego Towarzystwa Hodowców Bydła w Krakowie.
- 30.09.2016 r. – w Warszawie, szkolenie pn. *„Najważniejsze aspekty związane z aktualnym stanem wdrażania PROW 2014-2020”*.

8) Członkowie Zarządu, pracownicy oraz delegaci Małopolskiej Izby Rolniczej uczestniczyli **świętach plonów, wystawach i innych imprezach promocyjno-marketingowych**, które odbywały się w małopolskich powiatach, gminach i sołectwach, m.in.:

- 03-04.09.2016 r. – Międzynarodowa Wystawa Rolnicza AGROPROMOCJA w Nawojowej
- 03-04.09.2016 r. – Dożynki Jasnogórskie
- 04.09.2016 r. – Święto Fasoli w Zakliczynie
- 04.09.2016 r. – Dożynki Powiatu Suskiego w Sidzinie
- 11.09.2016 r. – Charsznickie Dni Kapusty
- 10.09.2016 r. – Dożynki Prezydenckie w Spale
- 22.09.2016 r. – Festiwal Produktu Lokalnego z Maopolski - uroczyste otwarcie Inkubatora Kuchenego w Zakrzowie.

Opracowanie: Małopolska Izba Rolnicza w Krakowie, na podstawie:

www.minrol.gov.pl, www.arr.gov.pl, www.arimr.gov.pl, www.krus.gov.pl, oraz informacji własnych.